

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

โครงสร้างวาทกทั้ง ๕

๑. กัตตวาทก: ประธาน กรรม กริยา
(สิ/โย) (อ/โย) (ธาตุ+ปัจจัย+วิภัตติอาชยาต)
สุโท โอทโน ปจติ.
๒. กัมมวาทก: ผู้ทำ ประธาน กริยา
(นา/หิ) (สิ/โย) (ปจ+อิ+ย+วิภัตติอาชยาต)
เช่น สุเทน โอทโน ปจียเต.
๓. ภาววาทก: คำนาม กริยา
(นา/หิ) (ธาตุ+ย ปัจจัย +วิภัตติอาชยาต)
เช่น เตน ฎยเต.
๔. เหตุกัตตวาทก: สกัม. ประธาน ผู้ถูกใช้ กรรม กริยา
(สิ/โย) (อ/โย) (อ/โย) (ธาตุ+เหตุปัจจัย+วิภัตติ)
เช่น สามิโก สุหิ โอทโน ปาเจติ.

อกัม. ประธาน ผู้ถูกใช้ กริยา
(สิ/โย) (อ/โย) (ธาตุ+เหตุปัจจัย+วิภัตติอาชยาต)
เช่น หตถิมารโก หตถิ มาเรติ.
๕. เหตุกัมมวาทก สกัม. ผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ประธาน กริยา
(นา/หิ) (อ/โย) (สิ/โย) (ธาตุ+เหตุปัจจัย+อิ+ย+วิภัตติ)
เช่น สามิเกน สุหิ โอทโน ปาจาปียเต.
อกัม. ผู้ใช้ ประธาน กริยา
(นา/หิ) (สิ/โย) (ธาตุ+เหตุปัจจัย+อิ+ย+วิภัตติ)
เช่น หตถิมารเกน หตถิ มาราปียเต.

แบบฝึกหัดในวาทกทั้ง ๕

จงแต่งเป็นวาทกตามที่บอก

๑. กัตตุวาทก (ผู้ทำ) (สิ่งถูกทำ) (กิริยา)

สิ-โย อัม-โย ธาตุ+ปัจจัย+วิภัติ

ทารก อาหาร ภูษ+อ+ติ

๒. กัมมวาทก (ผู้ทำ) (สิ่งถูกทำ) (กิริยา)

นา-หิ สิ-โย ธาตุ+อิ+วิภัติ

ทารก อาหาร ภูษ+อิ+ย+เต

๓. ภาววาทก (นามนาม) (กิริยา)

นา-หิ ธาตุ+ย+เต

ทารก ภู+ย+เต

๔. เหตุกัตตุ. สกัม. (ผู้ใช้ให้ทำ) (ผู้ถูกใช้) (สิ่งถูกทำ) (กิริยา)

สิ-โย อัม-โย อัม-โย ธาตุ+เหตุปัจจัย+วิภัติ

ปฺริส ทารก กम्म กร+ณ+ติ

อกรรม. (ผู้ใช้ให้ทำ) (ผู้ถูกใช้) (กิริยา)

สิ-โย อัม-โย ธาตุ+เหตุปัจจัย+วิภัติ

หตุถิมารก หตุถิ มร+ณ+ติ

๕. เหตุกัม. สกัม. (ผู้ใช้ให้ทำ) (ผู้ถูกใช้) (สิ่งถูกทำ) (กิริยา)

นา-หิ อัม-โย สิ-โย ธาตุ+เหตุปัจจัย+วิภัติ

ปฺริส ทารก กम्म กร+ณาเป+อิ+ย+เต

อกรรม. (ผู้ใช้ให้ทำ) (ผู้ถูกใช้) (กิริยา)

นา-หิ สิ-โย ธาตุ+เหตุปัจจัย+อิ+ย+เต

หตุถิมารก หตุถิ มร+ณาเป+อิ+ย+เต

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษามคธ

๑. ภิกขุ คามัง ปิณฑทาย ปวิสติ ฯ
๒. ภิกขุณา จีวรกมมัม กรียเต ฯ
๓. ภิกขุณา วิปัสสนา ภาวียเต ฯ
๔. ภิกขุ วิปัสสนัน ภาเวติ ฯ
๕. ภิกขุ สามเณรํ จีวรกมมัม การापियเต ฯ
๖. ภิกขุ สามเณรํ จีวรกมมัม การेति ฯ

วจากทั้ง ๕

กัตตุวจาก	สกัมมธาตุ- สุตโต โอทนํ ปจติ. อ.พ่อครัว หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก. อกัมมธาตุ- ปุริโส นิสีหติ. อ.บุรุษ ย่อมนั่ง.
กัมมวจาก	สกัมมธาตุ- สุตเทน โอทโน ปจียเต. อ.ข้าวสุก อันพ่อครัว หุงอยู่.
ภาววจาก	อกัมมธาตุ- เตน ภูยเต. อันเขา เป็นอยู่.
เหตุกัตตุวจาก	สกัมมธาตุ- สามิโก สุตโต โอทนํ ปาเจติ. อ.นาย ยังพ่อครัว ให้หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก อกัมมธาตุ- หตถิมารโก หตถิ มาเรติ. อ.พรานช้าง ยังช้าง ให้ตายอยู่.
เหตุกัมมวจาก	สกัมมธาตุ- สามิเกน สุตโต โอทโน ปาจาปียเต. อ.ข้าวสุก อันนาย ยังพ่อครัว ให้หุงอยู่. อกัมมธาตุ- หตถิมารเกน หตถิ มารापियเต. อ.ช้าง อันนายพรานช้าง ให้ตายอยู่ ฯ

กัตตุวจาก	สกัมมธาตุ- สุตโต โอทนํ ปจติ. อ.พ่อครัว หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก. อกัมมธาตุ- ปุริโส นิสีหติ. อ.บุรุษ ย่อมนั่ง.	สกัม. ปุริส กมฺม กรุ+โอ+ติ อ.บุรุษ กระทำอยู่ ซึ่งกรรม. อกัม. ชน มร+อ+ติ. อ.ชน ย่อมตาย.
กัมมวจาก	สกัมมธาตุ- สุตเทน โอทโน ปจียเต.	สกัม. ปุริส กมฺม กรุ+อิ+ย+เต

	อ.ข้าวสุก อันพ้อคร้ว หุงอยู่.	อ.กรรม อันบุรุษ กระทำอยู่.
ภาววาก	อกัมมชาตุ- เตน ภูยเต. อันเขา เป็นอยู่.	อกัม. ปุริส
เหตุกัตตุ วาก	สกัม.- สามิโก สุกโ โอทโน ปาเจติ. อ.นาย ยังพ้อคร้ว ให้หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก อกัม. หตุถิมารโก หตุถี มาเรติ. อ.พรานช้าง ยังช้าง ให้ตายอยู่.	สกัม. ปุริส ปุตุต กมมกร+ณ+ติ. อ.บุรุษ ยังบุตร ให้ทำอยู่ ซึ่ง กรรม. อกัม. ปุริส กมม ภู+ณ+ติ อ.บุรุษ ยังกรรม ให้เจริญอยู่.
เหตุกัมม วาก	สกัม.- สามิเกน สุกโ โอทโน ปาจาปิยเต. อ.ข้าวสุก อันนาย ยังพ้อคร้ว ให้หุง อยู่. อกัม.- หตุถิมารเกน หตุถี มารापิยเต. อ.ช้าง อันนายพรานช้าง ให้ตายอยู่.	สกัม. ปุริส ปุตุต กมม กร+ณาเป+ อิ+ย+เต อ.กรรม อันบุรุษ ยังบุตร ให้ทำ อยู่. อกัม. ปุริส กมม ภู+ณ+อิ+ย+เต อ.กรรม อันบุรุษ ให้เจริญอยู่.